

Kreativa Europa i fokus

#1
2022

Dominic Chennaya Cecilgård, Matilda Ekström, Annika Strömberg, Ulrika Nisell, Ann Traber.

Med det här numret av [Kreativa Europa i fokus](#) uppmärksammas att vi är inne i den nya programperiodens andra år. Det präglas av entusiasm och intresse för programmet och av frågor inför den nya sektorsövergripande delen. Inom den härbergeras stöd till nyhetsmedia (ett fritt medielandskap) och den audiovisuella sektorns samverkan med andra kulturområden.

Intresset motiveras också av att EU:s medfinansiering är större än tidigare samt att 2022 ser ut att vara det år då störst summa utlyses. I det här numret lyfts även fram mottagare av EU:s litteraturpris och av ett nytt mobilitetsstöd.

För den audiovisuella sektorn är Kreativa Europas åtgärdsprogram för att hjälpa branschen efter pandemin en av de centrala delarna. Vi berättar även om AVMS-direktivet, främst artikel 13 och den stora verkan den kan ha på europeisk filmindustri. Du finner även en intervju med bolaget Hazelight som har fått dataspelsstöd för succéspelet *It takes two*.

Rådets ordförandeskap roterar mellan EU:s medlemsländer var sjätte månad och det nuvarande franska har prioriteringar som: återhämtning så att Europa kan bidra till den gröna och digitala omställningen; styrka för att försvara och främja våra värderingar och intressen; tillhörighet för att bygga upp och utveckla en gemensam europeisk vision genom kultur, värderingar och historia. Det är helt i linje med Kreativa Europas mål där den Gröna given är central och kultur i Europa ska främjas.

I juni tar Tjeckien över ordförandeförandeskapet, och i januari 2023 är det Sveriges tur. Den bildar en så kallad trojka med Frankrike och har som särskilt gemensamt mål att följa upp handlingsplanen för medier och den audiovisuella sektorn.

Givetvis överskuggas allt av den ryska invasionen av Ukraina vilket här tas upp i intervjuerna och i deklARATIONEN från Europas kulturministrar. I den mindre skalan och i det löpande arbetet märks det av på att flera parter har avstannat sina ansökningsprocesser och att EU-kommis-sionen senarelagt deadline för att söka samarbetsprojekt.

*Ulrika Nisell, Annika Strömberg, Ann Traber,
Dominic Chennaya Cecilgård, Matilda Ekström*

Ett nytt stärkt Kreativa Europa 2021–2027

Den kulturella och kreativa sektorn har alltid varit en viktig del av Europa och bidrar inte bara till social sammanhållning och mångfald – utan också till dess ekonomi. Den kulturella och kreativa sektorn (KKS) står för 4,2 procent av EU:s totala BNP och 3,7 procent av EU:arbetskraft.

Under åren 2014–2020 deltog omkring 41 länder i Kreativa Europa. Programmet delade under perioden ut över 13 000 stöd – som alla kom till gagn för flera organisationer. Nästan 4 000 organisationer fick möjlighet att finansiera 647 samarbetsprojekt tack vare stöd från programmet, 16 000 professionellt yrkesverksamma fortbildade sig genom kurser stöttade av Kreativa Europa och 5 000 verk inom den audiovisuella sektorn fick stöd för utveckling och/eller distribution. Programmet bidrog även till att 3 500 böcker över hela Europa kunde översättas till flera europeiska språk och stöttade 1 144 biografier.

Det nya programmet lanseras

Efter en försening sjösattes till sist det nya programmet den 26 maj 2021 när årets arbetsprogram godkändes. På grund av den akuta situationen med covid-19-pandemin allokerades för året 300 miljoner euro av den totala budgeten för att hjälpa branschen och kulturutövare från hela den kulturella och kreativa sektorn att samarbeta tvärsektorielt och över gränser för att nå nya publikgrupper.

Den totala sjuåriga budgeten för programmet landade på 2,4 miljarder euro – en 63-procentig ökning jämfört med föregående sjuårsperiod. Kreativa Europa siktar som tidigare på att öka konkurrenskraften hos den kulturella och kreativa sektorn i Europa – nu med ett utökat fokus på klimat, digitalisering och inkludering. I och med den förödande effekten av covid-19 på kultursektorn kommer också särskild uppmärksamhet ges för att stärka motståndskraften och återhämtningen hos kultur- och mediesektorn.

Generellt för programmet under 2021 var större fokus på gemensamt transnationellt skapande, global spridning och marknadsföring av europeiska verk, innovation över sektorerna och enklare tillgång till finansiering genom högre finansieringsgrad från EU.

Nytt för programmet är det explicit uttalade kravet att alla stöttade projekt och bolag bör respektera jämställdhet mellan könen och EU:s uppsatta mål gällande klimat.

Programmets allmänna mål

- Att skydda, utveckla och främja europeisk kulturell och språklig mångfald och kulturarv
- Att stärka konkurrenskraften och den ekonomiska potentialen hos KKS, särskilt hos den audiovisuella sektorn.

Dessa mål ska uppnås genom att:

- Förstärka konstnärligt och kulturellt samarbete på europeisk nivå för att stötta skapandet av europeiska verk och stärka den ekonomiska, sociala och externa dimensionen hos stöttade projekt. Programmet ska också stärka innovation och rörlighet i Europas KKS (Kultur-delen av programmet)
- Främja konkurrenskraft, skalbarhet, samarbete, innovation och hållbarhet, bland annat genom ökad rörlighet inom den europeiska audiovisuella sektorn (MEDIA-delen av programmet)

- Stärka policysamarbete och innovativa projekt som rör samtliga delar av programmet. Stärka ett mångfaldigt, oberoende och pluralistiskt medielandskap samt mediekunnighet, och genom detta främja en frihet för konstnärliga uttryck, interkulturell dialog och social inkludering (den tvärssektoriella delen av programmet).

Målen eftersträvas på ett sätt som uppmuntrar inkludering, jämställdhet, mångfald och deltagande. Programmet uppmuntrar också personer med funktionsnedsättningar, minoriteter eller personer som tillhör en socialt marginaliserad grupp att delta. Här menas deltagande både inom den kreativa processen och som del i publikutveckling. Även jämställdhet mellan könen prioriteras, särskilt som en faktor för ekonomisk tillväxt, innovation och kreativitet.

Förändringar från föregående programperiod

Kultur

Kulturdelen av programmet har stärkts genom:

- Förenklad tillgänglighet till stödet för europeiska samarbetsprojekt
- Ökad budget för stödet till europeiska plattformar
- Ett mobilitetsstöd till konstnärer och yrkesverksamma i kultursektorn
- Ett sektoriellt synsätt som kompletterar de horisontella perspektiven (hållbarhet, jämställdhet) och en internationell dimension.

MEDIA

MEDIA-delen av programmet har stärkts genom att fokusera på att öka samarbetet på EU-nivå. Stöd ges till samproduktioner och strukturerade partnerskap och nätverk. På så sätt kan den audiovisuella sektorn skala upp för att stärka konkurrenskraften hos europeiska audiovisuella produktioner på europeisk och global nivå. Stödgivning inom MEDIA kommer ta nya trender i beaktande, till exempel genom att följa tillväxten av den gränsöverskridande publiken till högkvalitativa tv-serier och de ökade möjligheterna för VR-upplevelser. En studie på mediemarknadstrender ska genomföras vartannat år, så som det planerats i Media and Audiovisual Action Plan (MAAP).

Tvärssektoriellt programområde

Det tvärssektoriella programområdet innefattar flera förändringar för att spegla de nya målen. Området kommer nu bestå av stöd till policysamarbete och outreach; lanseringen av Creative Innovation Lab för att stötta tvärssektoriell innovation och tvärgående aktiviteter för att stötta nyhetsmediesektorn. Inom programområdet ligger även stöd till Kreativa Europa-deskarna.

Foto: Zachary Keimig.

MAAP

Som en del i EU-kommissionens arbete med att stärka mediesektorn togs en plan fram med namnet Media Audiovisual Action Plan. Syftet med planen är att stärka europeisk media och bibehålla europeisk kulturell och teknologisk självständighet i det digitala årtiondet. Detta är också ett steg i ledet för att stötta mediesektorn som drabbades oerhört hårt av pandemin.

MAAP fokuserar på nyhetsmediesektorn – tryckt och digital press, radio och audiovisuella tjänster – samt den audiovisuella underhållningsbranschen – film, TV, strömmad media, data-spel och innovativa format så som VR-upplevelser.

Dessa två viktiga sektorer står inför stora utmaningar och trender som bara accelererade i och med covid-19-pandemin. I denna kontext vill EU-kommissionen hjälpa Europas medier att bli motståndskraftiga och bibehålla sin konkurrenskraft på europeisk och global nivå, genom att kombinera investeringar och policyhandlingar.

2022 – Ett något mer normalt år för Kreativa Europa

Den 13 januari 2022 fastställdes arbetsprogrammet för Kreativa Europa. Generellt kan sägas att 2022 blir ett något mer regelbundet år gällande stödutlysningar. Flera stöd har redan publicerats med sista ansökningsdag, vilket ger sökande en tydligare bild över hur de kan planera sitt ansökningsarbete för året.

Eftersom en tredjedel av den sjuåriga budgeten för hela programmet ska fördelas under de första två åren, blir budgeten för 2022 runt 400 miljoner euro. Det är en höjning från 2021 års budget på cirka 33 procent.

Arbetsprogrammet för 2022 antogs relativt kort efter arbetsprogrammet för 2021. Detta för att öka möjligheten till stöd för intressenter under pandemin. Tillvägagångssättet kommer också hjälpa programmet att övergå till en mer regelbunden stödutlysning under 2023. Samfinansieringsgraden för samarbetsprojekt (Kultur) och flera MEDIA-stöd har höjts eftersom det finns akuta likviditetsbehov hos stödmottagare.

Det här är konkreta svar på det akuta behovet av finansiering inom sektorerna, för att stötta deras återhämtning och motståndskraft i pandemitider. Dessa åtgärder gör det också möjligt att sjösätta fler projekt tidigt under programperioden och ge stöd till de lidande sektorerna. På så sätt förbättras möjligheten till att resultat kan uppnås under de första åren av programmet. ■

Hazelight håller kreativiteten högst

Kreativa Europa Desk MEDIA träffade verksamhetschefen Oskar Wolontis för att prata mer om studion och *It Takes Two* – studios senaste spel som erövrar världen och 2019 fick utvecklingsstöd av Kreativa Europa.

En olycklig dotter gråter över sina föräldrars kommande skilsmässa, tårarna träffar dockor föreställandes mamma och pappa och ett stycke magi senare befinner sig föräldrarna May och Cody plötsligt i sina nya skepnader – som dotterns dockor. Nu måste de snabbt ställa om till sin nya värld där de likt i *Älskling jag krympte barnen* måste ta sig förbi diverse hinder och levande vardagsföremål i sin närhet för att nå fram till sin dotter – och på vägen kanske hitta tillbaka till varandra? Som ledsagare i denna Alice i Underlandet-liknande miljö finns en talande narcissistisk självhjälpsbok vid namn Dr. Hakim.

Solklart, eller hur? Där har ni i alla fall premissen till Josef Fares och Hazelight's nya spel – *It Takes Two* – ett co-op-spel i härligt syratrippslandskap.

Dags att ta grodtaxin genom den förvildade trädgården. © Hazelight.

Berätta lite om din roll och hur du hamnade här:

– Jag är Studio Manager vilket kort kan översättas till verksamhetschef, operativt ansvarig för studion. Jag var med från starten av Hazelight men egentligen den enda ur teamet som inte hade varit med Josef (Fares) och gjort *Brothers (A Tale of Two Sons)* hos studion Starbreeze innan. Men efter succén med det spelet fick Josef förläggaravtal med Electronic Arts (EA) och startade upp Hazelight.

– Till en början var studion ganska liten och "garage" – men eftersom vi hade EA som förläggare så fick vi snällt nog sitta hos deras dotterbolag DICE och jobba, så det var därifrån vi gjorde

studions första egna spel – *A Way Out*. På det spelet jobbade jag lite närmare produktionen och gjorde bland annat all motion capture till den ena huvudkaraktären – och Josef gjorde den andra – vilket var jättekul.

– Även det spelet blev ju en succé på alla sätt och vis. Både från kritikers håll, antal spelare och hur många priser det vann. Då ville vi ta nästa steg direkt och Josef hade redan fröet till det som skulle bli *It Takes Two* i huvudet under slutet av utvecklingen av *A Way Out*. Det var då vi flyttade till nya lokaler och sen dess har vi suttit här i Münchenbryggeriet och fortsatt växa. Oskar berättar att de i slutet av utvecklingen av det förra spelet var runt 40 anställda men att de nu är runt 65 heltidsanställda av studion.

– Så i samband med att vi växer har jag gått in mer i rollen som studiochef och jobbar med driften – att skapa en så bra kreativ miljö som möjligt runt alla så att folk kan fokusera på det de är bäst på. Jag stöttar också upp där det behövs, är med och spånar under kreativa möten och sköter PR och marknadsföring med EA i samband med släpp – bland annat. Men för mig i min roll är det oerhört viktigt att alla ska känna att de är en del av spelen vi gör – att alla anställda kan känna att det här spelet är mitt, jag har bidragit till att göra det. Att jag tagit på mig den här rollen innebär också att Josef kan fokusera på det kreativa i spelen till hundra procent, vilket är väldigt viktigt.

Det gäller att lista ut vad som ska göras och samarbeta. © Hazelight.

På Hazelight jobbar alla nära varandra och är engagerade i det andra gör, vilket Oskar berättar är en viktig del av kulturen på studion – att de inte ska dela upp och segmentera bara för att de växer, utan alla ska kunna jobba tillsammans. Spelbranschen växer oerhört mycket både i Sverige och globalt och därför är det viktigt att erbjuda en kreativ miljö där personer kan växa och få kreativ frihet.

– På Hazelight får de göra saker de kanske inte får göra på andra stora studios, säger Oskar. För det är en hård konkurrens om kompetens och svårt att anställa och behålla bra folk, men vi hoppas att det vi erbjuder lockar och behåller människor. Vi gör det bästa vi kan för att erbjuda en så spännande miljö som möjligt för våra utvecklare – och vi är alltid tydliga med att kreativi-

”Det är så spännande att hela tiden utforska nya idéer, världar och universum.”

teten är viktigast, både internt och i vårt förhållande till EA, vi ska ha vår kreativa verkshöjd. Det hoppas vi reflekteras i spelen vi gör.

– Det är också Josefs filosofi, att fortsätta framåt hela tiden, för det finns för mycket nytt att testa för att fastna i en sak eller en genre. Det är så spännande att hela tiden utforska nya idéer, världar och universum. Det är ju sant med de tre spelen han gjort hittills, inget är det andra likt, inte samma genre, serie eller universum.

Ja, det stämmer in bra på de tre spelen han gjort hittills, inget är det andra likt – men hur ser processen ut när Josef kommer med idén till ett nytt spel?

– Josef har en grund, en idé och vision för vad spelet ska vara och skriver ett synopsis på det som vi utgår från. Han vet ungefär hur han vill att det ska vara – även om han inte är en utvecklare så är han väldigt bra på att tänka speldesign; hur det ska se ut, fungera och byggas upp. Sen är det ett tätt samarbete mellan alla på studion där Josef alltid försöker utmana utvecklarna att överraska honom och komma på nya spännande saker inom ramarna för storyn och spelet, så att alla får chans att bidra med sina idéer och sin kreativitet.

Cody och May rusar fram genom snön när de magiskt transporterats in i familjens snöglob. © Hazelight.

Utifrån det jag sett hittills av *It Takes Two* som släpptes våren 2021 så har studion lyckats, det ena spelkapitlet är mer skruvat än det andra och de bisarra karaktärerna och uppdragen avlöser varandra i den fantastiskt färgsprakande världen de skapat. Även för detta spel har mottagandet varit fantastiskt – och prisnomineringarna regnar in.

– Ja, det är jättekul. Men vi var nervösa inför släpp – som man alltid är. Även om vi var säkra på att vi hade ett fantastiskt spel så är det alltid lite osäkert hur omvärlden kommer ta emot

”Två medelålders föräldrar som blir förvandlade till dockor och ska ledas av en narcissistisk kärleksbok för att komma tillbaka till sin dotter. Kommer folk fatta det?”

det och om folk kommer fatta upplägget. Det är ganska knäppt – två medelålders föräldrar som blir förvandlade till dockor och ska ledas av en narcissistisk kärleksbok för att komma tillbaka till sin dotter. Kommer folk fatta det? Men vi bjöd in press för att provspela några banor och märkte att de fattade och att det gick hem. Det återspeglades också i alla recensioner av spelet, som till och med överträffade vad vi själva trodde. Det var helt fantastiskt och vi fick jättehöga betyg. En annan rolig sak var att det blev väldigt väl mottaget av streamers och den världen, de streamade spelet och vi fick igång en väldigt bra ”word of mouth” kring spelet.

Även försäljningen slog deras förväntningar, berättar Oskar, och nu har prisnomineringarna börjat rulla in – bland annat fem nomineringar till den största spelgalan The Game Awards. Spelet är nominerat till det oerhört prestigefyllda Game of the Year (GotY) vilket kan anses vara spelvärldens finaste pris (efter denna text skrevs har *It Takes Two* vunnit Game of the Year, bästa flerspelarspel och bästa familjespel under The Game Awards). I den kategorin är totalt sex spel nominerade och alla tävlar mot alla, oavsett genre.

– Att bara få bli nominerad till det priset är en stor ära och prestation, säger Oskar och ler.

Kommer Dr. Hakim att lyckas? Kan Cody och May hitta tillbaka till varandra? © Hazelight.

På vägen ut går vi förbi det stora öppna kontorslandskapet där datorer och skärmar tornar upp och jag tackar Oskar för att han tog sig tid att prata. På min fråga om vad som kommer närmast från studion får jag ett leende och ett något kryptiskt svar:

– Det kommer något... nytt, kan jag säga.

Vi tackar för intervjun och önskar Hazelight ett stort lycka till med allt i framtiden. ■

Bild från mötet med EU:s kulturministrar i Angers, Frankrike.
Foto: Thibaut Chapotot, France Diplomatie MEAE.

Ny deklARATION från EU:s kulturministrar med anledning av situationen i Ukraina

Den nya deklARATIONEN beslutades under ett kulturministermöte i franska Angers den 7–8 mars 2022, där Sveriges kulturminister Jeanette Gustafsdotter deltog. Mötet hölls på inbjudan av den franska kulturministern Roselyne Bachelot-Narquin. Under första halvåret 2022 innehar Frankrike ordförandeskapet för EU:s ministerråd.

Under mötet närvarade Ukrainas minister för kultur och information, Oleksandr Tkatchenko på videolänk. Tkatchenko berättade om krigets konsekvenser inom sitt ansvarsområde och EU:s kulturministrar uttryckte sin solidaritet med Ukraina och dess invånare.

Under mötet diskuterades och visades i synnerhet stöd för konstnärer, journalister och aktörer inom kultur och media, vars frihet är hotad med anledning av Rysslands aggression. Pressfrihet och mediepluralism är viktiga pelare i en fungerande demokrati och kulturministrarnas ambition är att stödja förutsättningarna för Ukrainas kultur- och medieaktörer att fortsätta utöva sin profession.

Kulturministrarna lyfte Kreativa Europa som ett relevant EU-program att använda sig av i syfte att stödja kultur- och medieaktörer påverkade av kriget.

Djup oro uttrycktes också för Ukrainas kulturarv som hotas att skadas och förstöras. I samarbete med internationella organisationer och relevanta partners kommer stöd att ges för att restaurera kulturarvet. ■

Foto: Miguel Ribeiro Fernandes.

EU:s litteraturpris når ut till nya läsare

Under hösten 2021 tilldelades författaren Maxim Grigoriev EU:s pris för samtida litteratur – European Union Prize for Literature. Vi på Kreativa Europa Desk Kultur tog tillfället i akt och intervjuade honom!

Grattis till priset! Var det väntat eller vad är dina tankar kring att du fick priset?

Tack! Det var inte alls väntat, men mycket välkommet naturligtvis. Min roman heter Europa och när jag förstod att den var nominerad trodde jag aldrig att den skulle vinna just av det skälet.

Kände du till priset sedan tidigare?

Jag hade hört talas om det, men jag hade ingen uppfattning om hur det delades ut eller till vilka. Men jag har också haft ganska dålig koll på priser och aktiviteter inom litteratursektorn.

Vill du berätta lite om din bok *Europa*?

Det är en roman som skildrar två individer, Nina och Nikita. Båda har de rötter i Ryssland men har bott större delen av livet i Frankrike. Det är en skildring av en sorts inre, inåtvänd exilvärld som har uppstått mellan de två. Det börjar med att Nikita rymmer som fjortonåring och stannar kvar i Paris, och lär känna den äldre Nina, som låter honom bo hos sig. Romanen inleds många år senare, när hon dör, och är skriven av Nikita som ser tillbaka på sitt liv de senaste trettio åren. Den är ett sorgearbete, ett försök att förstå både henne och exilerfarenheten. Den är också ett litterärt experiment, i den meningen att formen här är minst lika viktig som innehållet.

Prisutdelningen var i november och nu har det gått ett tag. Har du någon reflektion kring vad priset har betytt eller kan komma att betyda för dig och ditt författarskap?

Offentliggörandet kom väldigt tidigt, strax efter att romanen kom ut, så jag tror att det är möjligt att det på ett visst sätt påverkade mottagandet i Sverige, som varit oerhört positivt. Sedan har boken prisnominerats och fått flera andra priser, den har nått ut till en publik som jag inte trodde skulle ha intresse av den. Så det är mycket kul. Det kändes som startskottet. Det låter ju också oerhört bra, när man säger det, själva namnet på priset.

Sedan var prisutdelningen och allt kring ceremonin också mycket kul. Det var trevligt att träffa alla människorna, både dem som jobbar med priset och dem som vunnit det. Jag passade till och med på att göra lite research för min kommande bok, eftersom det fanns folk från hela Europa där som jag kunde prata med, mycket bekvämt. Det var en väldigt fin erfarenhet, faktiskt.

Har du någon kontakt med de andra tolv författarna som också fick priset?

Nej, inte för tillfället, men vi kommer säkert att springa in i varandra på ett eller annat sätt. Tillställningen i Bryssel, mycket välorganiserad sådan för övrigt, skapade en sorts gruppsamhörighet. Och många roliga minnen.

Har du märkt ett ökat internationellt intresse och/eller förfrågan om översättningar av din bok till andra språk?

Ja, till flera mindre och först och främst östeuropeiska språk, vilket säkert har att göra med det stödsystem och paketöversättarstöd som finns i samband med priset.

Detta pris var inget du sökte för själv, men har du tidigare sökt EU-priser eller EU-stöd för residens, resor och utbyten inom ditt arbete?

Nej, det har jag inte gjort. Jag har knappt varit medveten om att de finns.

Tror du att du kommer söka medel från Kreativa Europa eller andra EU-program längre fram?

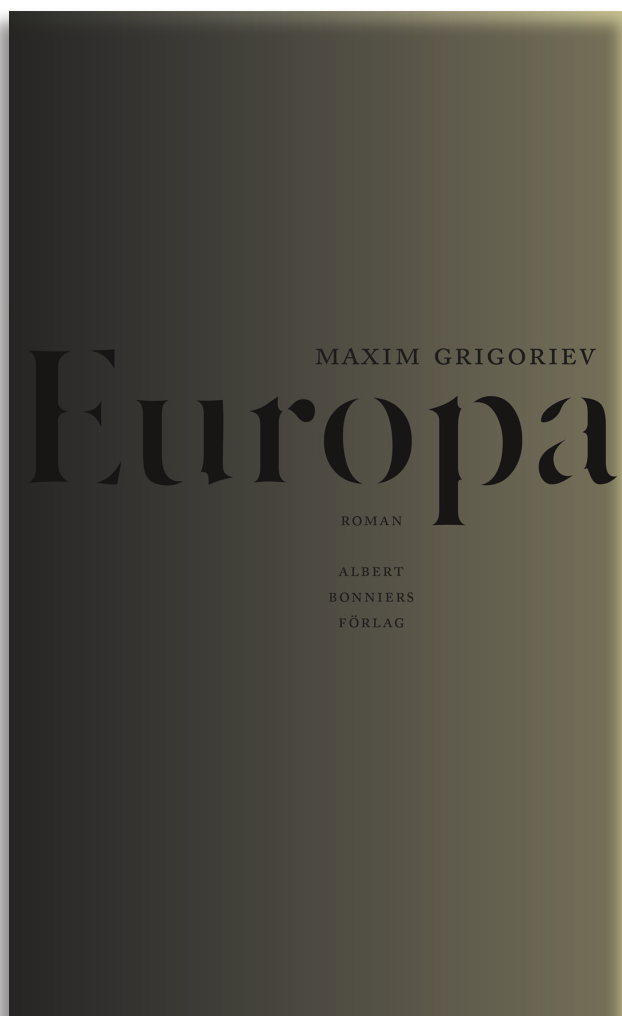
Ja, det är inte uteslutet, om jag orkar sätta mig in i hur man gör. När mina barn är lite större hoppas jag kunna återgå till en åtminstone lite mindre platsbunden verksamhet, såsom fallet var förut för mig. Som det är nu är jag fast på en plats, och det är ingen ekonomisk fråga egentligen.

Har du genom priset blivit mer intresserad av internationella utbyten och är det viktigt för dig att ha kontakt och träffa andra författare?

Som författare består ens internationella utbyte först och främst av läsning. Det är därför inte speciellt viktigt för mig att träffa andra författare, ibland kan det rent av vara av ondo. Men ibland behöver jag få kontakt med en lokal del av den europeiska kulturen, och då är sådana tillfällen alldeles utmärkta. Men för att se vad folk gör, vilken litteratur som skrivs – där finns det ju bara ett sätt, och det är läsning. Just därför är hela översättarprogrammet kring priset så fundamentalt. Som antologin som tas fram med verk av oss som fick pris och som översätts till engelska eller franska. Och all översättarverksamhet över huvud taget.

Jag antar att en i dagens litteraturvärld först och främst måste skaffa sig en agent om en vill nå ut. Sedan ska en lyssna på agenten och göra som den säger. Jag har själv ingen agent: mina böcker brukar kallas för "litterära", det innebär att de är ointressanta för agenturerna. Att vinna det här priset är delvis lite som att få en pseudoagent, någon som hjälper till att göra ens namn lite mer känt, men som inte härstammar från den kommersiella bokvärld som jag är främmande inför.

Det finns en bokvärld och en litteraturvärld och dessa har väldigt lite med varandra att göra. Pengarna finns i den förra och således också agenterna. Mitt tips till en författare är: utöva ditt yrke, det vill säga: skriv litteratur. Resten är ovidkommande.

Maxim Grigoriev tilldelades EU:s pris för samtida litteratur för boken *Europa*, 2021. Omslagsformgivare: Nina Ulmaja.

Vi har alla blivit påverkade av covid-19-pandemin, men skulle du säga att det även påverkat ditt arbete?

Både ja och nej. Jag skriver en typ av litteratur, skildrar ofta så att säga en typ av personer som redan lever i "karantän". Men kanske ändå. Den roman som jag skrivit nu, de senaste åren, är mycket mer socialt interaktiv än mina tidigare böcker, och kanske är det ett uttryck för en viss längtan efter en mer traditionell social miljö. Jag kan inte säga att jag upplever den speciellt akut dock. Jag har heller aldrig varit finansiellt beroende av uppträdanden eller liknande, det har ju egentligen inte funnits något allmänintresse kring mitt författarskap, så det har inte påverkat mig heller. Mitt arbete har alltid varit att sitta för mig själv och skriva och det går också i pandemins tider.

Det som påverkat mig praktiskt däremot är nedsläckandet av samhället här i Frankrike. Vi hade ett litet barn redan och vi fick ett till mitt under nedstängningen och det var en ganska speciell erfarenhet. Men också att sedan sitta inlåst med dessa två barn i en liten lägenhet, utan möjligheten att gå ut, eller ens gå till en park, eftersom alla parker och lekplatser i Paris var låsta. Erfarenheten av att alla som hade pengar omedelbart gav sig av. Inte bara den känsla av maktlöshet som en sådan situation skapar, och ett visst förakt för samhället i stort måste jag säga, utan också erfarenheten av det ovetenskapliga i detta, av det orimliga, av

en sorts social hysteri, är något jag tar med mig, tror jag. Jag tror att pandemierfarenheten har gjort mig till en mer orolig människa i allmänhet. Mer känslig för masspsykologin. Redan innan kriget bröt ut i Ukraina så har jag blivit mer rädd för krig, trots att jag aldrig någonsin ens tänkt på krig förut. Denna rädsla trodde jag först var djupt irrationell alldeles innan ett brutalt och förnuftsvidrigt krig bröt ut. Men det är inte pandemin i sig som har varit den stora faktorn, den ju är ett normalt naturfenomen kan man säga, utan alla de olika reaktionerna på den, på båda ytterkanterna. Jag saknar också att kunna resa på ett ledigt sätt. Att röra mig genom Europa, att på det viset skildra Europa, har varit en grundförutsättning för mina böcker.

Du nämner kriget, rädslan för krig och känslan av maktlöshet, är det känslor som du tror kommer att påverka dina texter framöver?

Den roman som jag arbetat med de senaste två åren och som utkommer nu i vinter har som en av huvudpersonerna en rysk-ukrainsk poet och aktivist som flytt till Väst. Den skrevs alltså före den ryska invasionen, långt innan det här förfärliga brottet mot förnuftet och människan som den ryska staten begått, men det kommer att läsas efter, när tragedin är ett faktum. Jag går just nu och funderar på hur och om jag bör ändra någonting i romanen, som alltså redan är färdig, men vars beskrivna värld, den verklighet den pekar mot, plötsligt förändrats. Det är en mycket svår fråga, som går till botten av relationen mellan fiktion och verklighet. Ryssland och Ukraina är inte romanens huvudtema, (den utspelar sig i Portugal), men det är en viktig bakgrund. Det finns ingenting i romanbygget som kullkastats av kriget, men det finns onekligen saker som ställts på sin spets i samband med att Ryssland på några få veckor förvandlat sig till Sovjet.

Europa förbereder sig nu på en stor flyktingvåg. Denna våg rör sig utmed vältrampade flyktstigar, på vägar ut som jag känner igen från allt jag läst om flykten undan den bolsjevikiska revolutionen och det hemska inbördeskriget för hundra år sedan, inte minst i samband med min research inför förra romanen. Jag kan bara hoppas – och tycker mig även se – att Europa i dag, såväl socialt som politiskt, står långt mer enat, berett att öppna sina hem åt de flyende och stå upp för de grundläggande mänskliga värden som åter igen kränks av en chauvinistisk, patriarkal, fascistisk maffiaregim.

Skulle du säga att dina texter är ett sätt för dig att reagera och reflektera över vår samtid?

Jag tror att varje kompetent litterärt verk inbegriper den världsbild inom vilken det tillkommer. Det vill säga: författarens samtid i vid bemärkelse. Romanen behöver inte adressera denna samtid, men den bär på den, oundvikligen, och den tänker på den, såsom en människa tänker på sig själv genom att helt enkelt vara sig själv.

Den självbiografiska dimensionen finns, men den är nog inte den vedertagna. Vi föreställer oss gärna att författare skriver om sådant som de på ett eller annat sätt upplevt. Men det är snarare så att de upplever det de skriver. Det är verket som blir en del av en, inte tvärtom.

Om EU:s pris för samtida litteratur – European Union Prize for Literature (EUPL)

Priset delas varje år ut till ett tiotal europeiska samtida författare som ett sätt att stödja och uppmärksamma europeiska författare. Syftet är att visa den europeiska samtidslitteraturens mångfald, främja spridning av europeiska litterära verk inom Europa och stimulera till ett ökat intresse för litteratur från andra europeiska länder. Prissumman är 5 000 euro och pristagarna deltar i olika evenemang på exempelvis de större bokmässorna och på litteraturfestivaler i Europa. En antologi tas fram med textutdrag från prisvinnarnas böcker och med översättningar på engelska eller franska. Översättning av verk som är skrivna av de författare som får priset främjas också genom att dessa titlar prioriteras inom ramen för översättningsstödet inom Kreativa Europa. ■

EU:s ordförandeland

Frankrike har ordförandeskapet och har lett rådets arbete i EU under det första halvåret 2022. Landet är först ut i en så kallad trio med två andra länder som samarbetar under 18 månader, Tjeckien och Sverige (första halvåret 2023) följer som ansvariga.

De gemensamma målen för kulturområdet och inom perioden är:

- Att implementera den nya arbetsplanen för kultur, med särskilt fokus på kulturens roll för ekonomin, konstnärlig frihet och digitaliseringens effekter för kultursektorn.
- Lyfta kulturen och mediernas roll som en viktig grundpelare i den europeiska modellen, och vikten av investeringar i kultur och kulturarv.
- Trion kommer att understryka vikten av skäligen ersättning till kulturaktörer och betydelsen av en hållbar miljö för oberoende media, med avstamp i handlingsplanen för media och den audiovisuella sektorn.

Prioriteringarna för det franska ordförandeskapet är:

- Nystart så att Europa kan bidra till den gröna och den digitala omställningen.
- Styrka för att försvara och främja våra värderingar och intressen.

David Ek, kulturråd i Bryssel

David Ek är sedan augusti 2020 kulturråd vid Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen i Bryssel och ansvarig för att förhandla kultur-, medie- och idrottspolitiska frågor.

David har bland annat varit ordförande i Nordiska ämbetsmannakommittén för kulturellt samarbete under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2018; där han ansvarat för Sveriges ordförandeskap i Barentssamarbetets och Östersjöstaternas råds kulturdelar samt i Nordliga dimensionens partnerskap för kultur. Innan uppdraget som kulturråd var han nationell expert på EU-kommissionens generaldirektorat för utbildning och kultur.

Aktuella frågor just nu är planeringen inför det svenska rådsordförandeskapet våren 2023 och samarbetet med de närmaste ordförandeskapen,

Foto: Laurent Blevenec, Présidence de la République.

- Samhörighet för att bygga upp och utveckla en gemensam europeisk vision genom kultur, våra värderingar och vår gemensamma historia.

Inom kulturområdet kommer Frankrike att föreslå rådet att anta rådslutsatser om:

- Ökad mobilitet för konstnärer och andra professionella kulturutövare samt en stärkt flerspråkighet i den digitala miljön.
- En europeisk strategi för kulturella och kreativa näringar.

Under Frankrikes ordförandeskap anordnas ett gediget kulturprogram med arrangemang över hela Frankrike och i Bryssel. ■

Foto: Ninni Andersson, Regeringskansliet.

för närvarande Frankrike, som har höga ambitioner på kulturområdet. Därtill kommer kommissionens planer på en europeisk mediefrihetslagstiftning, som kommer ha stor inverkan på det svenska ordförandeskapet. Rysslands militära aggression mot Ukraina har också starkt påverkat dagordningarna på såväl kultur- som medieområdet och exempelvis frågan om konstnärlig frihet måste ständigt bevakas.

Genom Kulturrådsbloggen bevakar och delar David med sig av det senaste inom sitt fält. ■

i-Portunus underlättade jobbresan för översättaren Elena

Elena Balzamo är en av de översättare som tilldelades i-Portunus mobilitetstöd för litterära översättningar under 2021. Vi på Kreativa Europa Desk Kultur ställde några frågor till Elena som nyligen kommit hem till Paris efter att ha varit på jobbresa i Sverige.

Berätta lite om dig, vem är du?

Jag är litteraturhistoriker, översättare, kritiker och dels författare som sedan 80-talet bor och jobbar i Frankrike. Jag är född i Moskva och lärde mig svenska i Ryssland där jag läste litteraturvetenskap med Skandinavien som huvudområde. Jag översätter främst svensk litteratur till franska och forskar inom litteratur och idéhistoria.

I boken *En enkel till Paris* beskriver jag hur jag som instängd student i Sovjetryssland utvecklade en nyfikenhet för Sverige. Det lilla Sverige som jag kände till genom litteratur som Pippi Långstrump, Karlsson på taket och böcker av August Strindberg och Selma Lagerlöf utvecklades till ett intresse och därefter till ett yrke.

Hur fick du reda på i-Portunus utlysning?

Det var en ren slump att jag fick reda på utlysningen. Jag kände inte till i-Portunus sedan tidigare men genom ett brev från regionala kulturmyndigheter i Frankrike så fick jag nys om stödet. Det verkade ganska enkelt att söka, så jag sökte och fick bidraget. I vanliga fall så brukar jag hitta utlysningar via Frankrikes och Sveriges kulturråd, så detta var en ren slump.

Vilken typ av resa sökte du för?

Jag arbetar med en fransk översättning av *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige*. Boken är den andra fullständiga översättningen här i Frankrike, boken i sin helhet har överlag översatts till väldigt få språk. Den är på 800 sidor och det är en komplex uppgift. Det var viktigt att kunna få resa till Sverige för att få jobba med boken.

Utgåvan ska förses med referenser och en inledande essä vilket jag behövde göra forskning inför så jag var mycket på Kungliga biblioteket i Stockholm. Att få hålla originalskriften och få känna doften av den betyder också mycket.

Jag passade också på att besöka Riksarkivet för andra pågående projekt.

Hur har covid-19-pandemin påverkat ditt arbete?

Det är viktigt att kunna få resa till Sverige som på många sätt är mitt arbetsland. Restriktionerna har skapat en osäkerhet och det har varit svårt att planera. Men i-Portunus och Kreativa Europa har varit väldigt smidiga och enkla att arbeta med. Tre gånger har jag varit tvungen att flytta fram resan och räkna om beloppet på grund av pandemin och det gick enkelt och smidigt varje gång. Jag lyckades sedan genomföra resan i november 2021 när både Frankrike och Sverige lättat på restriktionerna.

Jag hade dessutom ett symposium på Vitterhetsakademin i Stockholm som vi kunde genomföra samtidigt, det arbetet kommer också att bli en bok längre fram.

Efter två år med detta elände till pandemi så upplever jag det som jätteviktigt för kulturlivet att kunna få träffas igen. Även om det hos vissa finns en frestelse att helt gå över till det digitala så tror jag att det vore en katastrof för kulturlivet. Sedan tror jag också att vi i västra Europa har drabbats lindrigare i vårt arbete än många andra länder.

Jag ser också fram emot att Bokmässan i Göteborg kommer att äga rum fysiskt då det är en väldigt viktig mötesplats. Min pappa som var forskare brukade säga att det mest intressanta brukar ske vid kaffebordet och jag kan bara hålla med. Det spontana och impulsiva går förlorat när mötena äger rum digitalt.

Upplevelsen av mobilitetstödet var en!
Det är viktigt att litteraturområdet får i
bidragen finns, tycker Elena Balzamo.

Vad betyder ett mobilitetstöd för dig och ditt arbete?

Jag har många kontakter inom litteratur- och förlagsvärlden i Sverige och det var viktigt att få upprätthålla de kontakterna och träffas. Resan har också gett nya kontakter med forskare och historiker genom arbetet med Vitterhetsakademien.

Har du tidigare sökt stöd inom programmet Kreativa Europa eller sökt annat EU-stöd?

Nej, jag har tidigare inte sökt EU-medel. Tyvärr har EU:s program lite dåligt rykte inom litteratur- och förlagsvärlden som en väldigt tidskrävande och omständlig procedur.

Men min upplevelse av mobilitetstödet var tvärtom, enkel och smidig. Jag var också förvånad över hur snabbt det gick.

Har du något tips för att få fler att söka?

Vissa inom yrket behöver ständigt påminnas om stödmöjligheterna för det ligger inte naturligt för dem, medan andra har lättare för det.

Det hade också varit bra med längre framförhållning, en översikt som sammanfattar bidragen med tydliga ansökningsdatum likt Kulturrådet i Sverige.

Det är viktigt att litteraturområdet får reda på att bidragen finns. Att författar- och översättarförbunden, ambassader och även organisationer som Svenska Institutet får informationen. Om fler känner till stödet så kommer det också att höja nivån på ansökningarna och de som tilldelas bidraget.

När planeras den franska versionen av Nils Holgerssons resa att komma ut?

Utgåvan beräknas att vara klar under 2023 och ges ut av det franska förlaget Gallmeister.

Just nu är vi skakade över Rysslands hänsynslösa krig mot Ukraina.

Hur går dina tankar kring det som händer?

Jag följer händelserna med en blandning av vrede, skam och förtvivlan, som plötsligt får det vanliga arbetet att kännas meningslöst. Det gäller att inte ge vika för denna känsla: ALLT kulturarbete är viktigt, eftersom kultur är mänsklighetens högsta, oundgängliga värde. Vi ska fortsätta tänka, skriva, översätta... Och samtidigt söka sätt att hjälpa Ukraina, men även att återskapa trådar, som bröts så brutalt, med ryska kollegor som fortsätter att "tänka fritt" – trots allt! ■

Om i-Portunus

i-Portunus är ett mobilitetsprogram inom Kreativa Europa Kultur som verkar för att främja utbyte och rörlighet för enskilda kulturskapare och kulturaktörer i Europa.

i-Portunus startade som ett pilotprogram under Kreativa Europas programperiod 2014–2020 och är nu en permanent del av Kreativa Europas program för 2021–2027. Utlysningarna inom programmet befinner sig fortfarande i en pilotfas för att säkerställa ett bra upplägg för hela mobilitetsprogrammet.

Programmet är uppdelat i två program, en för residensvärdar (organisationer och etablerade kulturaktörer som erbjuder residens) och en för enskilda personer (konstnärer inom alla konstområden samt professionella kulturaktörer).

Music Moves Europe – en del av Kreativa Europa

Music Moves Europe var tidigare en pilotsatsning, en så kallad Preparatory Action, från EU-kommissionen. Sedan 2015 har kommissionen fört dialog med musiksektorn i Europa om behov och utmaningar och vilken typ av EU-stöd som behövs för det europeiska musiklivets utveckling.

Syftet med Music Moves Europe är att stärka musiksektorns kapacitet och professionalitet, och främja mångfald, talangutveckling, konkurrenskraft och ökad tillgänglighet till musik för medborgarna i Europa.

Under början av våren 2022 utlyste Musicair ett stöd som ska hjälpa musiksektorn att återhämta sig efter pandemin. Utlysningen var en del av initiativet Music Moves Europe som då fortfarande befann sig i en pilotfas. Senare under våren utlystes en upphandling med syfte att stärka dialogen om musik. Utlysningen är del av programmet Kreativa Europa Kultur och följer upp arbetsprogrammet för 2021.

Fler utlysningar för musiksektorn beräknas komma under programperioden 2021–2027. ■

m:brane 2022

m:brane är en internationell plattform som fokuserar enbart på projekt i utveckling för unga publikker som söker finansiering och andra partnerskap. Finansieringsforumet, som äger rum årligen i Malmö (och numera även online), samlar ett brett urval av högkvalitativa projekt inom dokumentär, fiktion, animation, interaktiva upplevelser och appar; projekt ämnade för biograf, tv eller immersiva 360-upplevelser riktade mot en ung publik (3–18 år).

Varje år öppnas forumet med en heldags inspirationskonferens där olika ämnen står i fokus. I år diskuterades alltifrån modernt nordiskt berättande till hur unga hjärnor fungerar och tar till sig samt formas av information.

Kärnan i finansieringsforumet är pitcharna som hålls under två halvdagar. Här har projekt från hela världen handplockats för att presentera sin idé och förhoppningsvis få in fler finansiärer och partners till projek-

tet. Efter forumet delas ett pris ut till bästa pitch, där teamet bakom projektet vinner 2 500 euro.

Årets projekt höll som vanligt en hög nivå och uppvisade en imponerande bredd. Projekt från hela världen behandlade ämnen som klimat, kärlek, krig, kamp, klass, mystik, skräck, familj, längtan, sorg och mycket mer. Här fanns alla genrer och format representerade och det är alltid inspirerande att ta del av alla tankar och idéer från världen över.

Vann gjorde det norska projektet *Uncle Egg – Searching for a Dad* som presenterades av Fjordic Film. Det är en långfilm i utveckling som handlar om en tolvårig pojke från Norge som ger sig ut på en äventyrlig resa med sin morbror för att hitta sin riktiga pappa. Pitchen var väl genomförd och bjöd på många skratt från publiken. Den norska humorn är i dessa sammanhang oftast oerhört uppskattad.

Något som också alltid är uppskattat av såväl publik som projektteam är att m:brane använder sig av sina *Youth Experts* – ungdomar som ger feedback och ställer frågor till projektets medlemmar. Ofta kommer de med frågor och insikter som är oerhört värdefulla, från ett yngre perspektiv som vanligtvis inte kommer till tals under denna typ av finansieringsform och expertpaneler.

Runt 220 yrkesverksamma från 35 länder samlas under tre dagar i Malmö och online. Runt 80 producenter med projekt och kreativa visioner kan här träffa över 60 beslutsfattare, köpare, distributörer, experter och säljagenter. 2022 års upplaga var forumets 16:e raka och hölls den 15–17 mars. ■

Satsning på nyhetsmedier och sektorsövergripande samarbete

Under programperioden 2021–2027 är sektorsövergripande innovativt samarbete ett prioriterat mål såväl som att stärka ett pluralistiskt, fritt och oberoende medielandskap och mediekunnighet.

Nytt för programperioden är 'nyhetsinitiativet' som binder samman existerande och nya handlingsplaner och som ger stöd till journalistiksektorn och nyhetsmedier. En fri, mångsidig och livskraftig media-miljö är väsentligt för ett demokratiskt samhälle med

M:brane, Fjordic Film, *Uncle Egg – Searching for a Dad*.

informerade medborgare. Stöden syftar även till att främja konstnärlig frihet, interkulturell dialog och social inkludering.

Stöd till journalistiksektorn och nyhetsmedier ges inom det sektorsövergripande programområdet som i nuläget innefattar tre stöd:

Stöd till europeiska partnerskap inom journalistik och nyhetsmedier

Nyhetsmedierna och journalistiken har de senaste åren mött stora strukturella och tekniska utmaningar. Detta stöd ska finansiera samarbetsprojekt som arbetar för att stärka den ekonomiska affärsutvecklingen för nyhetsmedier samt kvalitén och mångfalden av det journalistiska innehållet. Målet är att främja ett fritt, oberoende och pluralistiskt medielandskap och öka mediekunskapen bland medborgare i Europa.

Stöd till nyhetsmedier och journalistik ingår i en flerårig satsning under programperioden 2021–2027.

- Sista ansökningsdag för utlysningen 2022 är 7 september.

Medie- och informationskunnighet

Medel kommer att tilldelas projekt som bidrar till erfarenhetsutbyte, och till utveckling och användning

av verktyg och material som bidrar till ökad medie- och informationskunnighet. Målet är att bland annat att motverka desinformation och falska nyheter (Fake News) och stärka EU-invånarnas kritiska förståelse för medier och medieanvändning.

- Stödet utlystes under våren 2022, så snart vi vet mer om datum för nästa utlysning så kommer vi att informera om det i våra kanaler.

Försvara mediefrihet och pluralism

- Sista ansökningsdag för utlysningen 2022 är den 22 september.

Creative Innovation Labs

Stöd kan sökas för samverkansprojekt mellan kultursektorn och den audiovisuella sektorn med syfte att utveckla innovativa och digitala lösningar.

Projektet ska bidra till att främja konkurrenskraft, mångfald och publikengagemang och publikutveckling samt stärkt samarbete. Med stödet ska nya projekt utvecklas och testas med metoder som kan ha en positiv långsiktig inverkan på flera kulturella och kreativa sektorer.

Stöd till Creative Innovation Labs kommer att utlysas en gång per år under programperioden 2021–2027.

- Sista ansökningsdag för utlysningen 2022 är 7 september. ■

Initiativ inom Media and Audiovisual Action Plan (MAAP)

Europeiska Kommissionen har antagit Media and Audiovisual Action Plan för att stötta återhämtning och omvandling av den audiovisuella sektorn. Handlingsplanen fokuserar på tre områden och består av tio konkreta handlingar för att hjälpa mediesektorn att återhämta sig efter krisen genom att tillhandahålla och bredda tillgången till finansiering; omvandling genom att stimulera investeringar som underlättar de digitala och gröna omställningarna samtidigt som sektorns framtida motståndskraft stärks för både europeiska medborgare och bolag.

De olika handlingarna sätts i verket under programperiodens två första år. Nedan följer en kortfattad sammanfattning av de olika initiativen. Vill du läsa mer hittar du information på EACEA:s webbplats.

Handling 1 – enklare tillgång till EU-medel

Ett interaktivt kartläggningsverktyg för stödmöjligheterna inom audiovisuella medier samt nyhetsmedier har skapats. Målet med verktyget är att underlätta tillgången till EU-relaterade finansiella stödmekanismer. Det sammanställer information om stödmöjligheter för bolag inom båda sektorerna. Verktyget kommer hjälpa aktörer att identifiera och söka de mest passande stöd och/eller instrument som finns tillgängliga. Utöver stödmöjligheter inom Kreativa Europa samlar verktyget in källor från bland annat Horizon Europe och InvestEU.

Handling 2 – MEDIA INVEST som siktar på att stärka investeringar till den audiovisuella branschen

För att öka möjligheten till finansiering för den audiovisuella branschen ska dedikerat riskkapital finnas för att främja europeiska produktioner och distributionsstrategier. Detta görs bland annat genom riskkapitalverktyget MediaInvest, där det under första halvan av 2022 kommer öppna en utlysning för att anmäla intresse att ingå i verktyget som investerare eller annan intressent.

Det planeras under första halvan av 2022 också utveckling av en investerings-pipeline där kompetenshöjande aktiviteter för investerare blir en viktig del för att höja investeringsberedskapen hos bolag. Detta sker bland annat genom en konferens för investerare samt marknadsföringsaktiviteter för handlingen.

Handling 3 – 'NEWS': ett initiativ att samla ihop handlingar och stöd till nyhetsmedier

För att kunna stötta nyhetsmedier och ge dem bättre tillgång till finansiering planeras det att lanseras lån och olika pilotsatsningar för riskkapital. Både lånen och verktygen för riskkapital kommer ingå i det som kallas för InvestEU. Det planeras även här kompetenshöjande aktiviteter för investerare och medier.

Utöver detta har det inom ramen för Kreativa Europa också lanserats olika stöd för nyhetsmedier – dessa ligger under den tvärssektoriella delen av programmet. Bland dem återfinns stöd till mediekunnighet, stöd till journalistiska partnerskap och stöd för att försvara mediernas frihet och mångfald. Ett nyhetsmedieforum har också hållits två gånger och kommer fortsätta att arrangeras framöver (European News Media Forum, finns att se online).

Handling 4 – Underlätta innovation genom ett europeiskt mediedatautrymme och genom att uppmuntra nya affärsmodeller

För att underlätta för mediebolag att dela med sig av data och samutveckla innovativa lösningar ska ett gemensamt datautrymme skapas. Ett stöd kopplat till detta utlystes inom Horizon under hösten 2021. Intressenter kunde då söka stöd för att skapa prototyper av avancerade lösningar för skapande, distribution och konsumtion av nya immersiva och innovativa medieprodukter.

Initiativet European Media Outlook ska producera och publicera rapporter om medietrender vartannat år. Den första av dessa rapporter beräknas publiceras under andra halvan av 2022.

Handling 5 – Främjande av en europeisk industriell koalition för virtuell och förstärkt verklighet (VR/AR)

Syftet med koalitionen är att stimulera samarbete över olika sektorer av industrin för att säkerställa att Europa kan bli ledande på området. Just nu pågår förberedande arbete med relevanta intressenter med bland annat workshops. Det planeras också ett VR-medielabb där projekt ska utveckla nya sätt för berättande och interaktion.

Handling 6 – Mot en klimatneutral mediesektor

Det finns ett mål om att uppnå en klimatneutral mediesektor. För att uppnå målet behöver den audiovisuella industrin samarbeta med regionala och nationella finansiärer och fonder. Under 2021 hölls flera möten där erfarenheter och best practices utbyttes med förhoppning om att snart komma fram till gemensamma mål för att uppnå en klimatneutral industri.

Handling 7 – Mot en bredare tillgänglighet av audiovisuellt innehåll över hela EU

För att uppnå målet hålls dialog med den audiovisuella industrin för att komma överens om konkreta sätt att öka tillgången och tillgängligheten av audiovisuellt innehåll över gränserna inom EU. Flera möten med branschen och beslutsfattare har redan hållits och information om vad som pågår för att uppnå målet finns tillgängligt online.

Handling 8 – Fostrandet av europeiska medietalanger

Flera initiativ behövs för att fostra och behålla talanger inom den europeiska branschen. Genom Kreativa Europas stöd till främjande av talang och kunskap ska unga få intensiv handfast fortbildning genom mentorsprogram och bootcamps. En första ansökningsomgång är avklarad och 39 organisationer har beviljats stöd.

Under förra årets Cannes filmfestival lanserades även en kampanj med fokus på att främja talanger (CharactHER). Scoutingverksamhet pågår också för att upptäcka och stötta Europas mest lovande start-ups inom mediesektorn. Utlysningar inom stödet Creative Innovation Labs är också tänkta att stötta start-ups och scale-ups.

Handling 9 – Bemyndiga medborgare

För att stärka och bemyndiga europeiska medborgare kommer en verktygslåda om mediekunnskap att skapas. Detta för att lättare visa hur det nya Audiovisual and Media Services Directive (AVMS-direktivet) appliceras i verkligheten och öka förståelsen för vad direktivet innebär och medför. Genom Horizon ska också skapandet av alternativa medieaggregatorer stöttas, för att kunna öka mångfalden och utbudet inom nyhetsmediesektorn.

Handling 10 – Försäkra att den europeiska mediemarknaden fungerar

Detta görs genom att stärka den samarbetsram som finns mellan europeiska medieregulatorer inom the European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA). EU-kommissionen kommer fortsätta att samla in best practices inom gränsöverskridande samarbeten och nära följa ERGA's arbete. ■

Vi behöver kraftsamla för en bättre
gemensam framtid tillsammans.
Foto: Shane Rounce.

Vad är New European Bauhaus?

Visioner och konkreta förslag för hur vi kan leva tillsammans

New European Bauhaus (NEB) är ett interdisciplinärt initiativ som har tagits av EU-kommissionen för att utveckla nya sätt för att förbättra hur vi kan leva tillsammans inom Europa. Det är en vision om en gemensam värdegrund som bygger på ett gemensamt ansvar för hållbarhet, inkludering, mångfald, tillgänglighet, kreativitet och innovation som bygger på estetiska värden.

NEB har kulturhistoriska kopplingar till den så kallade "Statliga Bauhaus"-perioden, en internationell inriktning inom arkitektur, konst och formgivning av Walter Gropius som startade 1919. Det blev en rörelse som präglade flera konstområden, inte bara inom arkitektur, konst och formgivning utan även inom andra samhällsområden. Bauhaus har även påverkat övergången till industrisamhället. Med New European Bauhaus-satsningen vill man stärka Europa så att vi kan ta oss över tröskeln till ett mer hållbart Europa där vi samarbetar inom olika samhällsområden.

När Europeiska kommissionens ordförande Ursula von der Leyen presenterade sin förhoppning om ett nytt europeiskt Bauhaus påminde hon om betydelsen av ett välfungerande samspel mellan politik, kultur, konstarter, arkitektur, stadsutveckling, kreativitet, teknologi och ekonomi. EU-kommissionen försöker skapa en ram som kan inkludera hela samhället. Vi behöver samverka för att hantera de oerhört omfattande utmaningarna i vår tid och behöver lösa dem gemensamt. Ett citat värt att känna till är av EU:s grundare, den franske utrikesministern, Robert Schuman, från 1954:

– Europa. Visst, den ekonomiska återuppbyggnaden är avgörande, den militära säkerheten måste garanteras och en politisk förmåga att förhindra blodiga konflikter behövs. Men vad vore alla våra ansträngningar värda om vi inte skulle kunna ha djupa, ömsesidiga relationer i våra kulturella band mellan länderna? Det är här den europeiska själen uppstår som formar allt annat.

Europa är en ekonomisk och kulturell sammanslutning. Vi behöver både ekonomi som tar ansvar för hållbar utveckling och arbetar cirkulärt och arkitektur, konst och kultur som kan skapa mångfald och identitet. Bara på detta sätt kan EU:s inre marknad bidra till en hållbar och fredlig utveckling. EU:s hållbarhetsstrategi Den gröna given/Green Deal måste bli ett nytt kulturellt europeiskt projekt som förenar design och hållbarhet.

Kommissionen valde Bauhaus-rörelsen som en referens till en tid där arkitekter, studenter, formgivare, ingenjörer och samhällsvetare samarbetade och skapade tillsammans. I detta tvärssektoriella samarbete uppstod en oerhörd kreativitet. På samma sätt handlar NEB om att kraftsamla för en bättre gemensam framtid tillsammans. New European Bauhaus har potentialen att vara en bro mellan ingenjörskonst och teknik, konst och kultur för att skapa en avgörande förändring i vår värdegrund och vårt sätt att tänka kring hur vi arbetar och lever tillsammans.

Boverket har uppdraget att koordinera Sveriges deltagande i ett nytt europeiskt Bauhaus. ■

Artist-Run Network Europe: practice and theory på Konstfack, 2021. Foto: Pär Fredin.

Europeiska samarbeten: potential, utmaningar och finansiering

Konst och kultur kan ha en avgörande roll för att skapa dialog och sammanhållning. Flera av våra största utmaningar kräver både kollektiva insatser och ofta europeiskt eller internationellt samarbete. Europeiska samarbeten ger nya perspektiv och främjar konstnärlig utveckling. Samtidigt är det inte alltid lätt att samarbeta och att bygga upp långsiktiga strukturer. Hur ser ett Kreativa Europa-projekt ut?

I samband med Stockholms oberoende, internationella konstmässa Supermarket under oktober 2021 bjöd vi på Kreativa Europa Desk Kultur in projektansvariga från Candyland, Färgfabriken och Historieberättarna för att berätta om sina erfarenheter av europeiskt kultursamarbete inom Kreativa Europa.

Andreas Ribbung om Artist-Run Network Europe (ARNE), ett nätverk för konstnärsdrivna initiativ

Projektet startade faktiskt på Supermarket under det icke publika programmet Meetings som samlar konstnärsdrivna verksamheter. Meetings uppkom i ett försök att hjälpa de mer blygsamma verksamheterna på traven med att nätverka med andra utställare, både i Sverige och utomlands.

Supermarket såg att det fanns ett behov av att utveckla Meetings så att de konstnärsdrivna initiativen skulle kunna lära ännu mer av varandras erfarenheter och utveckla sina verksamheter. Vi förstod att vi behövde partners för att söka större finansiering så vi började med att bilda det europeiska nätverket Artists' Initiatives' Meetings. Det svenska partnerskapet togs över av Candyland efter några år. Inledningsvis sökte vi nätverksstöd från Nordisk kulturkontakt vilket vi fick under 7 år och sedan sökte vi stöd från Kreativa Europa.

Nätverket AIM utvecklade en kartprototyp som ger en översikt och som samlar världens konstnärsinitiativ, fortsätter Andreas. Sedan övergick vi till att koppla ihop nationella, lokala konstnärsdrivna verksamheter och samarbetade med kulturhuvudstäder som mötte upp med halva finansieringen. Detta gjordes bland annat i Wrocław i Polen, där aktörerna, från åtta städer, tidigare inte haft kontakt med varandra.

I Plovdiv i Bulgarien 2019 genomfördes ett tiodagars program med inbjudna från Bulgarien och alla angränsande länder, det resulterade i att flera partners från länderna anslöts till nätverket. Kombinationen att göra något kreativt som workshops eller en utställning och samtidigt ha möten gör att kvaliteten på mötena höjs.

Vi planerade ett liknande möte i Limerick, Irland, men så kom covid-19-pandemin. I stället har vi arbetat med film och gjort en publikation som avslutning på nätverksprojektet. Ur detta nätverk bildades ARNE som är inriktat på kunskapsöverföring, berättar Andreas.

Anusha Andersson om kulturföreningen Historieberättarna som verkar för barn, unga och unga vuxna

Historieberättarna är en ideell förening som grundades 2015 och som drivs av professionella, frilansande kulturarbetare. Grundtanken var att öka möjligheten för barn och unga att utifrån olika kulturuttryck och från sina egna villkor, få uttrycka sig på det sätt de själva önskade. Anusha Andersson ville sätta deltagaren i fokus.

På många sätt gick vi kanske naivt in i att ansöka om medel från Kreativa Europa. Då hade vi tidigare fått ett stöd från Stockholms stad på 75 000. Steget från ett sådant stöd till ett Kreativa Europa-stöd är stort, men naiviteten var också en möjliggörare, vi vågade, reflekterar Anusha.

Det första projektet togs fram på cirka tre veckor och innehöll höga mål, precis som skattefinansierade projekt bör ha. Tillsammans med organisationer i Grekland och Danmark nådde vi över 4 000 barn och unga, nyanlända asylsökande, vilket är en ganska svårnådd grupp. Vi insåg att det finns en historieskrivning som går förlorad, för hur ska barnet kunna berätta sin berättelse? Detta var 2015 när många ensamkommande kom till Sverige, behovet av systerstämning var till en början stort, utöver grundläggande behov så fyllde kulturverksamheter en roll.

Vi har efter vårt första EU-projekt tagit in före detta deltagare i vår styrelse. En liten organisation kan kanske vara mer flexibel och vi försöker alltid lyssna in dem som vi jobbar med och för. Och vi tillåter projekten tillåts att utvecklas och anpassas under processen.

Vi är en verksamhet som verkar för alla barn och unga och försöker utforma projekt där vi ser ett behov. Tillsammans med och utifrån deltagarna skapar vi sedan projekten. Till exempel så har vi arbetat med ett projekt utifrån mat där vi tog fram en kreativ kokbok. I ett projekt fick deltagarna utföra skogsbad och känna in skogen, många av dem som deltog hade ingen eller en liten relation till skogen. Efter en heldag av övningar, intagen lunch och fikor och insamling av material skapades dagen efter poesi, filmer och animationer, återger Anusha.

Daniel Urey om Färgfabrikens projekt Shared History

Refugee integration through culture var Kreativa Europa-programmet som Färgfabriken och Historieberättarna beviljades medel för.

Färgfabriken skapade under 2013 nätverket In Search for the Baltic Dimensions, med deltagare från Sverige, Polen och Lettland. Nätverkets syfte var att mobilisera oss för framtida ansökningar, och det var viktigt för oss att förstå varandra, så vi kunde fördela arbetet på bästa sätt, inleder Daniel.

Projektet vi sökte med hette Shared history och ägde rum mellan 2017–2018. Det handlade delvis om att pröva systemet och EU:s vilja att genom kultur integrera flyktingar, samtidigt som EU också har ett regelverk som gör det svårare för flyktingar att komma till just EU. Vi utvecklade också idén om vad som händer om historien är "shared"; delad och gemensam.

Vår utgångspunkt för ansökan var att vi gärna ville att programmet skulle vara möjligt, men att vi inte trodde på det. Så vår ansökan handlade om att ifrågasätta systemet och deras målsättning.

I projektet länkade vi ihop professionella konstnärer från Sverige, Polen och Lettland tillsammans med nyanlända konstnärer. Gemensamt fick de skapa ett verk i par och ta sig an begreppet "shared history". Projektet lyckades med att misslyckas. Det gick inte att skicka en nyanländ konstnär att resa till Polen, av flera bland annat juridiska skäl. I utställningarna som ägde rum i Gdansk, Riga och Stockholm ville vi vara tydliga med att projektet finansierades av EU och exponera och inkludera hur kulturpolitiken och hur mallen för ansökningar ser ut. Genom att visa vår ansökan ville vi inkludera publiken i den europeiska kulturpolitiken. Vi lyfte också den bakomliggande processen, och synliggjorde vilka begrepp som användes. Inför ansökan identifierade Färgfabriken vilka begrepp som EU tycker om att använda. Bland annat använder vi ordet refugees 154 gånger och cross sectorial 42 gånger. Sedan blev ansökan, EU-loggan och vår tankekarta över EU:s kulturpolitik en del av utställningarna.

Vi ville såklart inte utnyttja konstnärerna i systemet, utan i rapporten till EU var vi öppna med alla utmaningar som fanns. Det går inte bara att förutsätta att personer kan resa och delta i programmen och skapa tillsammans, sammanfattar Daniel Urey.

Har det gått att ändra ansökan under projektets gång?

Anusha: Vi fick stödet på grund av tron på idén och att det finns en målgrupp. Och det var nog anledningen att en liten organisation som vår blev beviljade medel.

Under tiden som projektet fortskred så hände saker, en organisation togs bort. Sedan när en väl beviljats medel, då finns det mycket hjälp att få. Vi blev burna genom ansökan. Lärdomen är att det går att vara besvärliga inne i strukturen. Vi har bland annat ifrågasatt resor, för vem görs resorna och hur försvarar vi det miljömässigt? Är det för deltagarna eller organisationerna och så vidare? Vi har ifrågasatt deltagarantalet, målet är ofta att nå så många som möjligt men även barn och unga behöver en kvalitativ kulturverksamhet. Där har vi fått igenom en förändring och kunnat sänka deltagarantalet.

Andreas: Det första var att förstå hur ansökan ska göras. Det dröjde tills vi fick in rätt kompetens genom medarbetaren Alice Máselniková. Nu när första ansökan är gjord så känns det inte lika oöverstigligt. Vi måste fråga Kreativa Europa-kontoret i Bryssel om minsta ändring, allt måste godkännas innan aktiviteterna har ägt rum. Men när vi väl hört oss för, har vi blivit förvånade över hur lätt det har varit att ändra.

Är det viktigt att inte vara rädd för byråkrati och de ramar som finns?

Daniel: Precis, att inte vara rädd betyder att öva förstås. Jag har två misslyckade EU-ansökningar

Bild från samtalet under Supermarket :

bakom mig. Det var också väldigt roligt att få EU:s feedback, de gav mycket stöd i sin feedback och värdesatte konstnärens roll i projektet och gav råd kring var och hur ansökan kunde utformas i stället.

Vad är den viktigaste lärdomen? Antingen för er själva eller som organisation.

Anusha: Jag blir ständigt påmind om den ödmjukhet vi måste ha. Vi gör projektet för deltagarna, hur kan vi få dem i fokus. Även om vi får pengarna, så ska det gå till dem för vi är en mellanhand. Den ödmjukheten har ökat förståelsen kring att vi ska vara mer i bakgrunden, även om vi är emotionellt närvarande och engagerade och kan komma in med konstnärlig professionalism.

Daniel: Vi måste ständigt påminna oss om att det är för konstnären vi finns. Ett EU-projekt

kräver mycket av oss och vi besitter kunskapen att skapa strukturerna, men sedan kommer konstnären in.

Andreas: Jag hade önskat att det fanns ett högre risktagande av EU för konstnärliga projekt, så mindre organisationer kan få det. I vår ansökan är vi alla mikroorganisationer, med omsättning på under 3 miljoner. Ändå är vi alla relativt etablerade organisationer.

Anusha: Jag hade gärna sett att Kreativa Europa öppnade upp för ett samtal kring hur utlysningarna skulle kunna bli ännu mer effektiva, och få en starkare bredd och styrka. Mindre aktörer har ofta tillgång till definierade målgrupper, kanske i högre grad än större, stabila organisationer. Det vore bra att ta in oss mindre aktörer i samtalet, och se på strukturerna så att det blir lättare för mindre aktörer att söka. Vi kallades för "the rare child", de trodde på oss men vi var nog en risk. De valde också ut oss som ett gott exempel.

Vad är ert bästa tips?

Andreas: Det är att ha koll på budgetens koppling till aktiviteterna och att inte underfinansiera. Byråkratin kräver byråkrati tillbaka, så mycket pengar försvinner i det administrativa. En positiv aspekt med byråkratin, är att alla medlemmar i nätverken själva redovisar sin budget. Som projektledare behöver inte jag sitta med allas ekonomier i detalj.

Anusha: Samtidigt är det viktigt att våga tro och tänka större än byråkrati, med parenteserna att ha en väldigt välplanerad budget.

Daniel: Titta på vilka begrepp EU använder och använd er av dem i ansökan. Skapa nätverk i förväg och förstå varandra, både på en administrativ och konceptuell nivå.

Varför är det viktigt med europeisk samverkan?

Andreas: Utan nätverk och samverkan är det lätt att bli isolerad.

Anusha: Samarbete är en grundbult i demokratin. Samarbeten är kommunikation, genom att lyssna och få uttrycka oss så ökar förutsättningarna för demokrati.

Daniel: Det är att vara relevant för sig själv och sin samtid, och det kan vi bara vara i dialog med andra. I detta fall i den europeiska kontexten, och den demokratiska processen. ■

AVMS-direktivet

Europaparlamentets och rådets direktiv om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster, det så kallade AVMS-direktivet upprättades 2010, reviderades 2016 och mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden ändrades det även 2018.

2018-års reviderade direktiv erbjuder flera nya element:

- En förstärkt princip om ursprungsland, med mer tydlighet om vilka medlemsstaters regler som gäller, anpassade undantagsförfaranden för tv-kanaler och streamingtjänster och möjligheter till undantag vid oro för den allmänna säkerheten och allvarliga risker för folkhälsan.
- En utvidgning av vissa audiovisuella regler till videodelningsplattformar och sociala medietjänster.
- Bättre skydd av minderåriga mot skadligt innehåll i onlinevärlden, inklusive stärkta skydd för streamingtjänster.
- Förstärkt skydd av streamingtjänster mot uppvigling till våld eller hat och offentlig provokation att begå terroristbrott.
- Ökade skyldigheter att främja europeiska verk för streamingtjänster.
- Mer flexibilitet i tv-reklam, vilket gör att tv-kanaler kan välja mer fritt när de vill visa annonser hela dagen. Gränsen är satt till 20 procent av sändningstiden mellan kl. 6 och kl. 18 med samma andel tillåten under bästa sändningstid, från kl. 18 till midnatt.
- Förstärkta bestämmelser för att skydda barn från olämplig audiovisuell kommersiell kommunikation. Streamingtjänster måste också respektera vissa skyldigheter för kommersiell kommunikation.
- Oberoende för audiovisuella tillsyningsmyndigheter.

När man talar om AVMS-direktivet är det oftast artikel 13 som diskuteras. Nedan kan ni läsa några delar ur artikeln:

- Medlemsstaterna ska säkerställa att leverantörer av audiovisuella medietjänster på begäran under deras jurisdiktion säkerställer att europeiska produktioner utgör minst 30 procent av deras kataloger och att dessa produktioner framhävs.
- Om medlemsstaterna kräver att leverantörer av medietjänster under deras jurisdiktion bidrar finansiellt till europeiska produktioner, inbegripet via direktinvesteringar i innehåll och bidrag till nationella fonder, får de även kräva att leverantörer av medietjänster som riktas till en publik på deras territorier men är etablerade i andra medlemsstater lämnar sådana finansiella bidrag, som ska vara proportionella och icke-diskriminerande.
- I de fall som avses i punkt 2 bör det finansiella bidraget endast baseras på de intäkter som genereras i de medlemsstater mot vilka tjänsterna riktas. Om den medlemsstat där leverantören är etablerad inför ett krav på ett sådant finansiellt bidrag, ska den ta hänsyn till eventuella krav på finansiella bidrag som införts av de medlemsstater mot vilka tjänsten riktas. Varje finansiellt bidrag ska vara förenligt med unionsrätten, i synnerhet reglerna om statligt stöd.
- Den skyldighet som införs genom punkt 1 och det krav på leverantörer av medietjänster som riktar sig till publik i andra medlemsstater som anges i punkt 2 ska inte gälla leverantörer av medietjänster med låg omsättning eller liten publik. Medlemsstaterna får också frångå sådana skyldigheter eller krav om de skulle vara opraktiska eller omotiverade med tanke på arten av eller ämnet för den audiovisuella medietjänsten.

AVMS-direktivet medför många
utmaningar men också möjligheter.
Foto: Ales Nesetril.

”European Film Agency Directors Association ser att fler och fler länder väljer att implementera finansiella skyldigheter för streamingtjänsterna.”

Julie-Jeanne Régnault är generalsekreterare för European Film Agency Directors Association (EFAD). Hennes specialitet är EU-politik och EU-rätt. Hon har tidigare arbetat med att förhandla om AVMS- och upphovsrättsdirektivet vid det franska filminstitutet CNC. EFAD är rösten för de nationella filminstituten i Europa och samlar 35 nationella film- och audiovisuella institut och organisationer från europeiska länder, vilket inkluderar alla EU-länder samt Island, Norge, Republiken Nordmakedonien, Montenegro, Serbien, Schweiz och Storbritannien. Från Sverige deltar Svenska Filminstitutet.

I ett samtal under Baltic Event i november 2021 redogjorde Julie-Jeanne Régnault om implementeringen av artikel 13, i synnerhet när det gäller finansiella bidrag.

Grunden till artikel 13 ligger i en önskan att inkludera de nya aktörerna inom streamingtjänster (framför allt de amerikanska) som en del av finansieringen och marknadsföring av europeisk film och tv. EFAD följer noga genomförandeprocessen i de olika EU-medlemsländerna. Redan för flera år sedan stod det klart att reklamintäkterna för tv-kanalerna minskar, sedan kom pandemin som gjorde att biograferna tappade sin publik, nu går publiken till streamingtjänsterna men de större digitala plattformarna ingår inte i ekosystemet för film- och tv-finansiering. Genom artikel 13 är det möjligt att inkludera alla i finansieringen av innehållsproduktionen (det så kallade level playing field), vilket EFAD redan när det reviderade direktivet trädde i kraft 2018 såg som en stor möjlighet för finansiering av europeiska verk. Vissa medlemsstater tyckte inte att det behövdes då, men med covid-19-pandemin och ökningen av onlinekonsumtion har situationen förändrats, menar Julie-Jeanne Régnault. Med de stora amerikanska streamingtjänsterna, och publik som har flyttat till det digitala landskapet, har det blivit allt viktigare att se hur även dessa aktörer kan inkluderas i att finansiera och marknadsföra europeiskt skapande.

EFAD ser att fler och fler länder väljer att implementera finansiella skyldigheter för streamingtjänsterna. För närvarande har 14 europeiska länder fått finansieringskyldigheten på plats och fler är på gång. Länder som tidigare enbart har haft en finansiell skyldighet gentemot nationella aktörer utökar till att även gälla internationella tjänster, som Amazon och Netflix med flera, medan andra länder redan från start introducerar finansiella skyldigheter för både nationella och internationella streamingtjänster.

Finansiella skyldigheter kan införas på två olika sätt; antingen som en avgift som streamingtjänsterna betalar till de nationella filminstituten/organisationerna som i sin tur distribuerar

”De ekonomiska förpliktelserna går hand i hand med att främja oberoende europeiska produktioner där oberoende producenter behåller sina rättigheter.”

pengarna som stöd till europeiska verk i form av produktion, distribution, marknadsföring, biografer; eller som en direktinvestering för streamingtjänsten då en viss del av intäkterna ska gå till investering i produktionen av europeiska verk.

Båda sätten av skyldigheter används i de europeiska länderna. I vissa länder används endast ett av sätten men ofta används en kombination av båda. Tyskland började med en avgift på max 2,5 procent och de bestämde sig redan i ett tidigt skede att de internationella streamingtjänsterna skulle ingå. Frankrike kom därefter och likaså Polen och ytterligare länder (Belgien, Kroatien, Portugal, Schweiz med fler). Länderna har anpassat sätten och summorna efter de förutsättningar som finns i landet. Procentandelen som länderna väljer att ta ut ser också väldigt olika ut men för avgiften rör det sig mellan 0,5 procent och 5,15 procent – som Frankrike har valt att ta ut. När det gäller direktinvesteringar ligger det högre, från 1,5 procent till 25 procent, där Frankrike även här ligger på den högsta andelen. I Italien höjs den finansiella skyldigheten progressivt från 17 procent i år till 18 procent nästa år och slutligen 20 procent för 2024.

I syfte att öka kunskapen i frågan beställde Svenska Filminstitutet, Film i Väst, Film i Skåne och Sveriges Television under förra året en fristående kartläggning av läget i Europa och möjliga konsekvenser av ett införande på den svenska marknaden. Kartläggningen är överlämnad till regeringen med en förhoppning om att regeringen, genom en statlig utredning, ska låta göra en förutsättningslös prövning av möjligheterna för ett genomförande av denna del av direktivet också i Sverige.

Avslutningsvis betonar Julie-Jeanne Régnault att det inte bara handlar om att etablera en skyldighet; det handlar även om att etablera det rätta partnerskapet med de nya aktörerna.

– Det är viktigt att se till att dessa nya aktörer kommer att investera på ett rättvist sätt – dvs. i proportion till den plats de tar på marknaden – men det är lika viktigt att se till att de kommer att investera på ett sätt som främjar oberoende produktion. För EFAD är detta en av de viktigaste delarna. Det är fantastiskt att streamingtjänsterna investerar i europeiska produktioner men samtidigt är det viktigt att de investerar på ett sådant sätt att de inte tar över alla rättigheter för hela universum och i all evighet så att inget ägande finns kvar hos de oberoende producenterna. De ekonomiska förpliktelserna går hand i hand med att främja oberoende europeiska produktioner där oberoende producenter behåller sina rättigheter. I vissa länder är även direktinvesteringen reserverad för biofilmer. ■

Om Kreativa Europa

Kreativa Europa är Europeiska kommissionens program för stöd till de kulturella och kreativa sektorerna. Programmet pågår 2021–2027 och ger europeiska aktörer inom tv, film, dataspel, konst och kultur möjligheter att samarbeta internationellt och nå ut till en internationell publik. Kreativa Europa är uppdelat i de två delprogrammen Kultur och MEDIA samt ett sektorsövergripande programområde. Kreativa Europa Desk Sverige informerar om programmet och ger stöd och rådgivning vid ansökan. Kulturrådet och Svenska Filminstitutet delar på uppdraget – Kulturrådet ansvarar för delprogrammet Kultur och Filminstitutet för delprogrammet MEDIA.

Behöver du råd? Vill du veta vilka möjligheter du har till stöd, få veta vad Kreativa Europa kan erbjuda dig, eller få hjälp i ansökningsarbetet? Boka gärna ett möte med oss!

Kreativa Europa Desk Kultur

Matilda Ekström, 08 519 264 93, matilda.ekstrom@kulturradet.se

Elin Rosenström, föräldraledig

Annika Strömberg, 08 519 264 14, annika.stromberg@kulturradet.se

Ann Traber, 08 519 264 04, ann.traber@kulturradet.se

Postadress: Kulturrådet, Box 27215, 102 53 Stockholm

Kreativa Europa Desk MEDIA

Dominic Chennaya Cecilgård, 08 665 12 07, dominic.chennaya@filminstitutet.se

Ulrika Nisell, 08 665 12 05, ulrika.nisell@filminstitutet.se

Postadress: Svenska Filminstitutet, Box 27126, 102 52 Stockholm

Följ våra löpande nyheter

Prenumerera på nyhetsbrev via våra webbplatser www.kreativaeuropa.eu

Följ oss på Facebook www.facebook.com/deskultur | www.facebook.com/kreativaeuropa

Följ oss på Twitter @DeskKultur | @MEDIA_Desk

KULTURRÅDET

**Svenska
Filminstitutet**

